



Київські каштани в небезпеці

Фахівці обіцяють урятувати символи столиці



Фото з архіву "Хрещатик"

Київські каштани ще не одне століття залишатимуться символом столиці — хворі дерева підлікують, а старі до зими замінять на молоді

Тетяна КОТИК
"Хрещатик"

Незабаром столичні каштани пройдуть курс лікування. Із майже двох мільйонів символічних для столиці дерев сімдесят відсотків уражені шкідниками. Популярний колись метод зовнішньої обробки пестицидами визнано небезпечним для здоров'я киян. Тому препаратом не кропитимуть, а вводитимуть його в деревину. Який саме — наразі вирішує профільне управління разом з науковцями. Це ж відомство у тижневий термін має вирішити, куди вивозити опале листя. Адже його купи є розплідниками шкідників. Водночас цієї осені у місті посадять майже п'ятдесят тисяч молодих саджанців. Доглядати за ними обіцяють ретельніше.

На київські каштани чекають ін'єкції. Саме такий спосіб боротьби зі шкідниками визнали найоптимальнішим учора під час спеціальної наради, яку провів заступник голови КМДА Ігор Добруцький. За тиждень ГУ екології та охорони природного середовища разом з науковцями та представниками інших інстанцій має вирішити, який саме препарат вводитимуть у дерева. "Чекати біль-

ше не можна, каштани треба негайно рятувати, — зауважив пан Добруцький. — Наразі у столиці налічується 1,5-2 мільйони каштанів. Однак сімдесят відсотків із них уражені. Якщо не вжити заходів, символ Києва з'їдять шкідники".

Торік у столиці знесли більш як чотирнадцять тисяч сухостійних дерев. З них майже десять тисяч каштанів. Наразі об-

стежують ще стільки ж. Захисники природи б'ють на сполох: дерев у місті гине більше, ніж їх висаджують.

Сьогодні на зелених насадженнях столиці виявлено понад п'ятдесят видів збудників і шкідників. Та найбільше лиха завдає каштанова мінуюча міль. "Ця проблема є найпоширенішою і в Європі", — зазначив старший науковий співробітник Інституту захисту рослин Вадим Гродський. В ГУ екології розповіли, що протягом кількох останніх років у місті з міллю боролися шляхом кроплення дерев пестицидами. Та нещодавно санепідемстанція заборонила цей метод, оскільки хімічні препарати становлять загрозу для здоров'я киян. Захисників природи закликають шукати інші способи боротьби зі шкідниками. "Треба думати не лише про порятунок каштанів, а й про здоров'я людей", — зауважують у СЕС.

Європейці в боротьбі з каштановою міллю застосовують ін'єкції. "Це найоптимальніший варіант лікування каштанів, — наголосив пан Гродський. — Адже вико-

ристання в місті пестицидів — це порушення українського законодавства". Ін'єкція для одного дерева столиці обійдеться в кілька десятків доларів. Пан Добруцький запевнив, що гроші на порятунок символу столиці є. "На це підуть кошти природоохоронного фонду Головного управління екології", — пояснив він.

Поки думають над тим, як рятувати каштани, листя опадає, породжуючи нову проблему. В одному кілограмі листя перебуває понад 80 тисяч личинок шкідників. Палити його закон забороняє. Тому за тиждень профільне управління має знайти території для компостних ям, куди звозитимуть опале листя. "До цієї справи долучимо і громадські організації. В жодному разі не можна допустити розмноження мінуючої молі", — наголосив заступник голови КМДА.

Водночас у столичних парках, скверах та на вулицях з'являться молоді дерева. Їх цієї осені планують висадити майже п'ятдесят тисяч. "Але за цими деревами доглядатимемо ретельніше", — сказав пан Добруцький ●



Проект Закону України “Про внесення змін до Конституції України”

Проект
Вноситься Президентом України

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Конституції України

І. Внести зміни до Конституції України (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 30, ст.141; 2005 р., № 2, ст.44), виклавши її в такій редакції:

“КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ

Український народ — громадяни України всіх національностей, виражаючи свою суверенну волю, спираючись на багатовікову історію українського державотворення і на основі здійсненого українською нацією, усім Українським народом права на самовизначення, піклуючись про зміцнення громадянської злагоди і солідарності України, усвідомлюючи себе невід’ємною частиною європейської спільноти, дбаючи про забезпечення прав і свобод людини та гідних умов її життя, утвердження соціальної справедливості, прагнучи розвивати і зміцнювати демократичну соціальну правову державу, сповнений відповідальності перед Богом, попередніми, нинішнім та майбутніми поколіннями, приймає цю Конституцію — Основний Закон України.

Розділ І

ЗАСАДИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЛАДУ

Стаття 1

Україна — суверенна демократична соціальна правова держава.
Україна є республікою.

Стаття 2

Суверенітет України поширюється на всю її територію. Територія України в межах існуючого кордону є єдиною, цілісною і недоторканою.
Територіальний устрій України ґрунтується на засадах збалансованого соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць з урахуванням їх історичних, географічних, економічних, екологічних і демографічних особливостей, етнічних і культурних традицій.

Стаття 3

Україна є унітарною державою.
Столицею України є місто Київ.
Систему адміністративно-територіального устрою України складають:
громади — міста, містечка, села або об’єднання кількох населених пунктів, райони, області, Автономна Республіка Крим, які є невід’ємними складовими частинами України.
Міста з визначеною законом кількістю жителів можуть прирівнюватися за статусом до області або району.
Статус адміністративно-територіальних одиниць, порядок вирішення питань адміністративно-територіального устрою визначаються законом.

Стаття 4

Людина, її життя і здоров’я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою цінністю.
Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов’язком держави.
Держава відповідає перед людиною за свою діяльність.

Стаття 5

В Україні визнається і діє принцип верховенства права.

Стаття 6

Український народ є єдиним джерелом влади в Україні. Народ здійснює владу безпосередньо і через державні органи та органи місцевого самоврядування.
Право визначати і змінювати конституційний лад в Україні належить виключно Українському народові і не може бути узурповане державою, її органами або посадовими особами.
Ніхто не може узурпувати владу в державі.

Стаття 7

Державна влада в Україні здійснюється на засадах її розподілу на законодавчу, виконавчу та судову.

Межі повноважень органів законодавчої, виконавчої та судової влади встановлені Конституцією України.

Стаття 8

В Україні визнається і гарантується місцеве самоврядування.
Міське самоврядування здійснюється жителями громад як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування.
Держава забезпечує додержання Конституції України та законів при здійсненні повноважень місцевого самоврядування.
Права місцевого самоврядування захищаються судом.

Стаття 9

Конституція України має найвищу юридичну силу. Норми Конституції України є нормами прямої дії.
Закони приймаються на основі Конституції України і мають відповідати їй, інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України та законів і мають відповідати їм.

Стаття 10

Чинний міжнародний договір, згода на обов’язковість якого надана законом, є частиною законодавства України.
Якщо міжнародний договір, згода на обов’язковість якого надана законом, встановлює інші правила, ніж передбачені законом, застосовуються правила міжнародного договору.
Укладення міжнародного договору, який суперечить Конституції України, можливе після внесення відповідних змін до Конституції України.

Стаття 11

Правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законом.
Державні органи та органи місцевого самоврядування, посадові особи зобов’язані діяти лише на підставі, відповідно до повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією України та законами.

Стаття 12

В Україні визнається і діє принцип єдиного громадянства.
Громадянин України не може бути позбавлений громадянства і права змінити громадянство.
Громадянин України не може бути вигнаний за межі України або виданий іншій державі.
Україна гарантує піклування та захист своїм громадянам, які перебувають за її межами.

Стаття 13

Державною мовою в Україні є українська мова.
Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України.
В Україні гарантується вільний розвиток, використання і захист російської, інших мов національних меншин.
Держава сприяє вивченню мов міжнародного спілкування.
Застосування мов в Україні гарантується Конституцією України та визначається законом.

Стаття 14

Держава сприяє консолідації та розвитку української нації, її історичної свідомості, традицій і культури, а також розвитку етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності всіх корінних народів і національних меншин в Україні.
Історична та культурна спадщина охороняється законом.
Держава дбає про задоволення національно-культурних і мовних потреб українців, які проживають за межами України.

Стаття 15

Земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави.

Право приватної власності на землю гарантується відповідно до закону.

Надра, які знаходяться в межах території України, природні ресурси континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони України є державною власністю.
Правовий режим державної та комунальної власності на відповідні природні ресурси визначається законом.
Кожен має право користуватися природними ресурсами, що є об’єктами права державної та комунальної власності, у порядку, встановленому законом.

Стаття 16

Власність зобов’язує. Використання власності не повинно завдавати шкоди правам, свободам і гідності людини, інтересам суспільства, погіршувати екологічну ситуацію і природні якості землі.
Держава забезпечує захист прав усіх суб’єктів права власності і господарювання, соціальну спрямованість економіки. Усі суб’єкти права власності рівні перед законом.

Стаття 17

Держава сприяє утвердженню та розвитку громадянського суспільства.
Суспільне життя в Україні ґрунтується на засадах політичної, економічної, ідеологічної та культурної багатоманітності.
Жодна ідеологія не може бути визнана державою як обов’язкова.
Цензура заборонена.
Держава сприяє розвитку діалогу між соціальними партнерами.

Стаття 18

Держава гарантує свободу політичної діяльності, не забороненої Конституцією України.
Насильство не може бути засобом обстоювання політичних інтересів.
Політичні партії в Україні сприяють формуванню і вираженню політичної волі громадян, беруть участь у виборах. Діяльність політичних партій в Україні ґрунтується на вільній конкуренції, повазі до демократичних цінностей.
В Україні визнається право на опозиційну діяльність.

Стаття 19

Забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, збереження генофонду Українського народу є обов’язком держави.

Стаття 20

Оборона України, захист її суверенітету, цілісності і недоторканності території держави покладаються на Збройні Сили України.
Збройні Сили України та інші створені відповідно до закону військові формування не можуть бути використані для обмеження прав і свобод громадян або з метою захоплення влади і повалення конституційного ладу.
На території України забороняється створення і функціонування будь-яких збройних формувань, не передбачених законом.
На території України не допускається розташування іноземних військових баз.

Стаття 21

Зовнішньополітична діяльність України спрямована на забезпечення її національних інтересів і безпеки шляхом підтримання мирного та взаємовигідного співробітництва з членами міжнародного співтовариства згідно із загальновизнаними принципами і нормами міжнародного права.
Україна самостійно вирішує питання про вступ чи приєднання до міжнародних організацій, політичних та економічних міждержавних об’єднань і вільний вихід із них.

Стаття 22

Державний Прапор України — стяг із двох рівновеликих горизонтальних смуг синього і жовтого кольорів.
Державний Герб України — Тризуб золоті барви на синьому щиті.
Державний Гімн України — національний гімн “Ще не вмерла України і слава, і воля” на музику Михайла Вербицького зі словами Павла Чубинського в редакції, визначеній законом.
Духовний Гімн України — гімн “Боже великий, єдиний, нам Україну храни” на музику Миколи Лисенка зі словами Олександра Кониського в редакції, визначеній законом.
Порядок використання державних символів України встановлюється законом.

Стаття 23

Грошовою одиницею України є гривня.

Розділ ІІ ПРАВА, СВОБОДИ ТА ОBOB’ЯЗКИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

Стаття 24

Усі люди від народження є вільними і рівними у своїй гідності та правах.
Права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними.

Стаття 25

Права і свободи людини і громадянина, закріплені Конституцією України, не є вичерпними.
Конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані.
При прийнятті законів, інших нормативно-правових актів не допускається звуження змісту та обсягу прав і свобод людини і громадянина.
Захист прав і свобод людини і громадянина безпосередньо на підставі Конституції України гарантується.
Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Стаття 26

Кожен має право на вільний розвиток своєї особистості, якщо при цьому не порушуються права і свободи інших людей.

Стаття 27

Громадяни мають рівні конституційні права і свободи. Усі є рівними перед законом і судом.
Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, належності до національних меншин, майнового стану, місця народження, за мовними або іншими ознаками.
Жінці і чоловіку гарантуються рівні можливості для реалізації своїх прав і свобод.

Стаття 28

Кожен має невід’ємне право на життя.
Обов’язок держави — охороняти і захищати життя людини. Ніхто не може бути засуджений до смертної кари або страчений.
Кожен має право захищати своє життя і здоров’я, життя і здоров’я інших людей від протиправних посягань.

Стаття 29

Кожен має право на повагу до його людської гідності. Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню.
Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим досліддам.

Стаття 30

Кожен має право на сім’ю та повагу до сімейного життя. Шлюб ґрунтується на вільній згоді жінки і чоловіка. Кожен із подружжя має рівні права і обов’язки у шлюбі та сім’ї.
Батьки зобов’язані утримувати і виховувати дітей до їх повноліття. Повнолітні діти зобов’язані піклуватися про своїх непрацездатних батьків.
Сім’я, дитинство, материнство і батьківство охороняються державою.

Стаття 31

Діти рівні у своїх правах і свободах незалежно від походження, а також від того, народжені вони у шлюбі чи поза ним.
Насильство над дитиною та її експлуатація, втягування у діяльність, шкідливу для моральності та нормального розвитку дитини, забороняються.
Утримання та виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, покладається на державу.
Держава заохочує і підтримує благодійницьку діяльність щодо дітей.

Стаття 32

Держава створює умови для ефективного здійснення права осіб з обмеженими фізичними можливостями на самостійність, соціальну інтеграцію та повноцінну участь у суспільному житті.

Стаття 33

Іноземці та особи без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами і свободами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України, за винятками, встановленими Конституцією України, міжнародними договорами України та законами.

Іноземцям та особам без громадянства може бути надано статус біженця або притулок у порядку, встановленому законом.

Стаття 34

Кожна людина має право на особисту свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочинові чи його припинити уповноважені на те законом державні органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом двадцяти чотирьох годин з моменту фактичного затримання має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом двадцяти чотирьох годин з моменту її фактичного затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

Кожному заарештованому чи затриманому має бути невідкладно повідомлено про мотиви арешту чи затримання, роз'яснено його права та надано можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правовою допомогою захисника.

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання.

Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено вказаних нею родичів або інших осіб.

Стаття 35

Кожному гарантується недоторканність житла.

Не допускається проникнення до житла або до іншого володіння особи, проведення в них огляду чи обшуку інакше як за вмотивованим рішенням суду.

У невідкладних випадках, пов'язаних з урятуванням життя людей та майна чи з безпосереднім переслідуванням осіб, які підозрюються у вчиненні злочину, можливий і інший, встановлений законом порядок проникнення до житла чи до іншого володіння особи, проведення в них огляду, обшуку.

Стаття 36

Кожному гарантується таємниця листування, телефонних розмов, телеграфної, електронної та іншої кореспонденції. Винятки можуть бути встановлені лише судом у випадках, передбачених законом, з метою запобігти злочинові чи з'ясувати істину під час розслідування кримінальної справи, якщо іншими способами одержати інформацію неможливо.

Стаття 37

Кожному гарантується невтручання в його приватне життя.

Не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, громадського порядку, охорони здоров'я населення та захисту прав і свобод людини.

Кожний громадянин має право знайомитися в державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах та інших організаціях з відомостями про себе, які не є державною або іншою захищеною законом таємницею.

Кожному гарантується судовий захист права спростувати недостовірну інформацію про себе і членів своєї сім'ї та права вимагати вилучення будь-якої інформації, а також право на відшкодування матеріальної і моральної шкоди, завданої збиранням, зберіганням, використанням та поширенням такої недостовірної інформації.

Стаття 38

Кожному, хто на законних підставах перебуває в Україні, гарантується право на свободу пересування, вільний вибір місця проживання, право вільно залишати територію України, за винятком обмежень, які встановлюються законом в інтересах національної безпеки, громадського порядку, запобігання чи розкриття злочину, охорони здоров'я, моральності населення або захисту прав і свобод інших людей.

Громадянин України не може бути позбавлений права на в'їзд у будь-який час в Україну.

Стаття 39

Кожен має право на свободу слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань.

Кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб — на свій вибір.

Здійснення цих прав може бути обмежене законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я і моральності населення, захисту репутації чи прав і свобод інших людей, запобігання розголошенню конфіденційної інформації або для підтримання авторитету і неупередженості суду.

Стаття 40

Кожен має право на свободу думки, совісті і віросповідання. Це право включає свободу сповідувати будь-яку релігію або не сповідувати ніякої, змінювати переконання, безперешкодно відправляти одноособово чи колективно релігійні культу і ритуальні обряди, вести релігійну діяльність, здобувати світську і релігійну освіту.

Здійснення цього права може бути обмежене законом в інтересах громадського порядку, охорони здоров'я чи моральності населення або захисту прав і свобод інших людей.

Церква і релігійні організації в Україні відокремлені від держави, а школа — від церкви.

Жодна релігія не може бути визнана державою як обов'язкова.

Ніхто не може бути увільнений від своїх обов'язків перед державою або відмовитися від виконання законів за мотивами релігійних та інших переконань, за винятком установлених законом випадків.

Стаття 41

Кожен має право на свободу об'єднання для здійснення і захисту своїх прав та свобод і задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів, за винятком обмежень, установлених Конституцією України і законом в інтересах національної безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей.

Утворення і діяльність політичних партій та інших об'єднань, цілі або дії яких спрямовані на ліквідацію незалежності України, зміну конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, незаконне захоплення державної влади, пропаганди війни, насильства, на розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, посягання на права і свободи людини, здоров'я населення, забороняються.

Об'єднання не можуть мати воєнізованих формувань.

Кожен, хто працює, має право на участь у професійних спілках з метою захисту своїх трудових та інших соціально-економічних прав та інтересів. Професійні спілки є громадськими організаціями, що об'єднують людей, пов'язаних спільними інтересами за родом їх професійної діяльності. Усі професійні спілки мають рівні права. Обмеження щодо членства у професійних спілках встановлюються Конституцією України та законами.

Професійні спілки та інші об'єднання утворюються без попереднього дозволу на основі вільного волевиявлення їх членів.

Ніхто не може бути примушений до вступу в будь-яке об'єднання чи обмежений у правах за належність чи неналежність до такого об'єднання.

Усі об'єднання є рівними перед законом.

Заборона діяльності об'єднань здійснюється лише в судовому порядку.

Стаття 42

Засновниками та членами політичних партій можуть бути лише громадяни України. Обмеження щодо членства у політичних партіях встановлюються Конституцією України та законами.

Не допускається створення і діяльність організаційних структур політичних партій в органах виконавчої та судової влади і виконавчих органах місцевого самоврядування, військових формуваннях, а також на державних підприємствах, у навчальних закладах та інших установах і організаціях.

Стаття 43

Громадяни мають право брати участь в управлінні державними та місцевими справами, у всеукраїнському та місцевому референдумах, вільно обирати і бути обраними на виборах до державних органів та органів місцевого самоврядування, а також право здійснювати народну та місцеву ініціативи.

Громадяни користуються рівним правом доступу до державної служби, а також до служби в органах місцевого самоврядування.

Громадяни мають право брати участь у здійсненні правосуддя.

Стаття 44

Кожен має право на свободу зібрань, яке включає право мирно, без зброї збиратися і проводити збори, мітинги, походи і демонстрації, про проведення яких завчасно сповіщаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування.

Обмеження щодо реалізації цього права може встановлюватися судом відповідно до закону і лише в інтересах національної безпеки та громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я, моральності населення або захисту прав і свобод інших людей.

Стаття 45

Кожен має право на звернення до державних органів, органів місцевого самоврядування, посадових осіб та на обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк.

Стаття 46

Кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності.

Право приватної власності набувається в порядку, встановленому законом.

ПРОЕКТ

Кожен для задоволення своїх потреб може користуватися об'єктами права державної та комунальної власності відповідно до закону.

Право приватної власності є непорушним.

Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності.

Примусове відчуження об'єктів права приватної власності може бути застосоване лише як виняток з мотивів суспільної необхідності, на підставі і в порядку, встановлених законом, та за умови попереднього і повного відшкодування їх вартості. Примусове відчуження таких об'єктів з наступним повним відшкодуванням їх вартості допускається лише в умовах воєнного чи надзвичайного стану.

Конфіскація майна у власника може бути застосована виключно за рішенням суду у випадках, обсязі та порядку, встановлених законом.

Стаття 47

Кожен має право на заняття підприємницькою діяльністю, яка не заборонена законом.

Підприємницька діяльність громадян, які мають представницький мандат, обіймають державні посади, є посадовими особами місцевого самоврядування, обмежується Конституцією України та законом.

Держава захищає права споживачів, здійснює контроль за якістю і безпечністю продукції та усіх видів послуг і робіт, сприяє діяльності організацій споживачів.

Держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції, недобросовісна конкуренція. Види і межі монополії визначаються законом.

Стаття 48

Кожен має право на працю, що включає можливість заробляти на життя собі і своїй сім'ї працюю, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується.

Держава створює умови для повного здійснення права на працю, гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності, реалізовує програми професійно-технічного навчання, підготовки і перепідготовки кадрів відповідно до суспільних потреб.

Використання примусової праці забороняється, крім роботи чи служби, яка виконується особою за вироком чи іншим рішенням суду або відповідно до законів про воєнний і про надзвичайний стан.

Кожен, хто працює, має право на належні, безпечні і здорові умови праці, на заробітну плату, не нижчу від визначеного законом прожиткового мінімуму. Право на своєчасне одержання винагороди за працю захищається законом.

Використання праці жінок і дітей на небезпечних для їхнього здоров'я роботах забороняється.

Захист від незаконного звільнення гарантується.

Стаття 49

Кожен, хто працює, має право на відпочинок.

Це право забезпечується відповідно до закону наданням днів щотижневого відпочинку, оплачуваної щорічної відпустки, а також компенсацією за роботу у вихідні, святкові та неробочі дні, встановленням скороченого робочого дня щодо окремих професій і виробництв, скороченої тривалості роботи у нічний час.

Мінімальна тривалість відпочинку та оплачуваної щорічної відпустки, вихідні та неробочі дні, а також інші умови здійснення права на відпочинок визначаються законом.

Тривалість оплачуваної щорічної відпустки не може бути меншою ніж тридцять днів.

Стаття 50

Ті, хто працює, мають право на страйк для захисту своїх економічних і соціальних інтересів.

Порядок здійснення права на страйк, обмеження щодо участі у страйку встановлюються законом з урахуванням необхідності забезпечення національної безпеки, охорони здоров'я, прав і свобод інших людей.

Ніхто не може бути примушений до участі або до неучасті у страйку.

Заборона страйку можлива лише на підставі закону.

Стаття 51

Громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом.

Це право гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням за рахунок страхових внесків працюючих та роботодавців, а також бюджетних та інших джерел соціального забезпечення; функціонуванням державних, комунальних, приватних закладів для догляду за непрацездатними.

Пенсії, інші види соціальних виплат та допомоги, що є основним джерелом існування, мають бути не нижчими від визначеного законом прожиткового мінімуму.

Стаття 52

Кожен має право на житло. Держава створює умови, за яких кожен має змогу побудувати, придбати або взяти житло в оренду або інше користування.

Громадянам, які потребують соціального захисту, житло належного рівня надається державою та органами місцевого самоврядування безоплатно або за доступну для них плату відповідно до закону.



З

Ніхто не може бути примусово позбавлений житла інакше як на підставі закону за рішенням суду.

Стаття 53

Кожен має право на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї.

Стаття 54

Кожен має право на охорону здоров'я та медичну допомогу. Держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування.

Медична допомога у державних і комунальних закладах охорони здоров'я надається безоплатно в установленому законом порядку.

Держава сприяє розвитку лікувальних закладів усіх форм власності.

Охорона здоров'я забезпечується державним фінансуванням відповідних соціально-економічних, медико-санітарних і оздоровчо-профілактичних програм, а також медичним страхуванням.

Держава дбає про розвиток фізичної культури і спорту, забезпечує санітарно-епідемічне благополуччя.

Стаття 55

Кожен має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди.

Кожному гарантується право вільного доступу до інформації про стан довкілля, про якість харчових продуктів, житла і предметів побуту, а також право на її поширення. Така інформація є відкритою.

Стаття 56

Кожен має право на освіту.

Повна загальна середня освіта є обов'язковою.

Держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах; розвиток дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної, вищої і післядипломної освіти, різних форм навчання; надання державних стипендій та пільг учням і студентам у встановленому законом порядку.

Громадяни мають право безоплатно здобути вищу освіту в державних і комунальних навчальних закладах на конкурсній основі з урахуванням їх особистих здібностей.

Громадянам, які належать до національних меншин, відповідно до закону гарантується право на навчання рідною мовою чи на вивчення рідної мови у державних і комунальних навчальних закладах або через національні культурні об'єднання.

Стаття 57

Кожному гарантується свобода літературної, художньої, наукової і технічної творчості, захист інтелектуальної власності, авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності.

Кожен має право на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності; ніхто не може використовувати або поширювати їх без його згоди, за винятками, встановленими законом.

Стаття 58

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Стаття 59

Кожен має право звернутися до суду загальної юрисдикції, Конституційного Суду України.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності державних органів, органів місцевого самоврядування, посадових осіб.

Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, створеним на підставі закону.

Кожен має право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Стаття 60

Кожен має право на відшкодування відповідно до закону за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої неконституційними і незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю державних органів, органів місцевого самоврядування, посадових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Стаття 61

Кожному гарантується право знати свої права і обов'язки.

Закони та інші нормативно-правові акти, що стосуються прав, свобод і обов'язків людини і громадянина, мають бути оприлюднені у порядку, встановленому Конституцією України та законом.

Закони та інші нормативно-правові акти, що стосуються прав, свобод і обов'язків людини і громадянина, не оприлюднені у порядку, встановленому законом, є нечинними.

Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності.

**Стаття 62**

Закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи чи в будь-який інший спосіб поліпшують її становище.

Ніхто не може нести відповідальність за діяння, які на час їх вчинення не визнавалися законом як правопорушення.

Стаття 63

Кожен має право на правову допомогу.

Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

У випадках, передбачених законом, правова допомога надається безоплатно.

Для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах діє адвокатура.

Стаття 64

Ніхто не зобов'язаний виконувати явно злочинні розпорядження чи накази.

За віддання і виконання явно злочинного розпорядження чи наказу настає юридична відповідальність.

Стаття 65

Ніхто не може бути притягнений до юридичної відповідальності одного виду за одне й те саме правопорушення двічі.

Юридична відповідальність особи має індивідуальний характер.

Стаття 66

Особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено у визначеному законом порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину.

Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

Засуджений користується всіма правами і свободами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

Кожний засуджений має право на перегляд вироку судом у встановленому законом порядку, а також право просити про помилування або пом'якшення покарання.

У разі скасування вироку суду як неправосудного державна відшкодовує матеріальну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням.

Стаття 67

Ніхто не може бути притягнений до юридичної відповідальності за відмову давати свідчення або пояснення щодо себе, членів своєї сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Права потерпілого, свідка, підозрюваного, обвинуваченого, підсудного захищаються законом.

Стаття 68

Конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України. Такі обмеження мають бути пропорційними до встановленої законом мети і необхідними в демократичному суспільстві.

В умовах воєнного або надзвичайного стану можуть установлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень. Не можуть бути обмежені права і свободи, передбачені статтями 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 45, 52, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67 Конституції України.

Стаття 69

Захист України, її незалежності та територіальної цілісності є обов'язком громадян України.

Громадяни проходять військову службу відповідно до закону.

Держава забезпечує соціальний захист громадян України, які перебувають на службі у Збройних Силах України та в інших створених відповідно до закону військових формуваннях, а також членів їхніх сімей.

Стаття 70

Кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів, не посягати на права і свободи інших осіб.

Кожен зобов'язаний шанувати державні символи України.

Стаття 71

Кожен зобов'язаний сплачувати податки, збори, обов'язкові платежі в порядку і розмірах, установлених законом.

Стаття 72

Кожен зобов'язаний не заподіювати шкоду довкіллю, історичній та культурній спадщині, відшкодовувати завдані ним збитки.

Стаття 73

Положення цього розділу Конституції України застосовуються також до юридичних осіб, зареєстрованих в Україні, якщо права і свободи та їх юридичні гарантії за своїм змістом та обсягом можуть бути на них поширені.

Розділ III**НАРОДНЕ ВОЛЕВИЯВЛЕННЯ****Стаття 74**

Народне волевиявлення здійснюється через вибори, референдум, народну та місцеву ініціативи та інші форми безпосередньої демократії.

Стаття 75

Право голосу на виборах і референдумах мають громадяни України, яким виповнилося на день їх проведення вісімнадцять років.

Не мають права голосу громадяни, яких визнано судом недієздатними.

Народна ініціатива здійснюється громадянами України, які мають право голосу.

У місцевих виборах і референдумах беруть участь, місцеву ініціативу здійснюють громадяни України, які мають право голосу і належать до відповідних громад.

Стаття 76

Вибори є прямими і відбуваються на основі загально-го і рівного виборчого права шляхом таємного голосування. Усі виборці мають однакову кількість голосів на виборах і голосують особисто.

Вибори є вільними. Виборці самостійно вирішують питання щодо участі у виборах. Виборцям гарантуються умови для вільного формування своєї волі та її вільного виявлення під час голосування.

Вибори є періодичними і проводяться у визначені Конституцією України строки та відповідно до закону.

Вибори депутатів рад громад, районних, обласних рад, голів громад, депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим не проводяться одночасно з черговими виборами Президента України, народних депутатів.

Стаття 77

Не можуть балотуватися громадяни України, які під час виборів є військовослужбовцями, обіймають посади судді, прокурора, слідчого, Уповноваженого Національних Зборів України з прав людини, Голови, члена Рахункової палати, Голови, іншого члена Центральної виборчої комісії України, члена Вищої ради юстиції України, інші визначені законом державні посади.

Стаття 78

Виключно всеукраїнським референдумом, що призначається Президентом України відповідно до статті 168 Конституції України, вирішується питання щодо прийняття конституційного закону про внесення змін до Конституції України або про нову редакцію Конституції України. Виключно всеукраїнським референдумом, що призначається Сенатом, приймається як закон внесений Президентом України та схвалений Палатою депутатів та Сенатом в порядку, передбаченому статтею 107 Конституції України, законопроект про надання згоди на обов'язковість для України міжнародного договору щодо зміни території України або міжнародного договору щодо передачі Україною здійснення частини своїх прав міждержавним об'єднанням.

Стаття 79

За народною ініціативою на вимогу не менш як півтора мільйона громадян України, які мають право голосу, за умови, що підписи щодо призначення референдуму зібрано не менш як у двох третинах адміністративно-територіальних одиниць, зазначених в абзаці четвертому частини третьої статті 3 Конституції України, і не менш як по п'ятдесят тисяч підписів у кожній з них, на всеукраїнський референдум вноситься законопроект про скасування чинного закону повністю чи в окремій частині.

Всеукраїнський референдум за народною ініціативою не допускається щодо законопроектів про скасування повністю чи в окремій частині законів з питань прав і обов'язків громадян, гарантій цих прав, податків, зборів, обов'язкових платежів, бюджету, амністії, юридичної відповідальності, законів про надання згоди на обов'язковість для України міжнародних договорів України або про припинення чи зупинення дії міжнародних договорів України.

Всеукраїнський референдум за народною ініціативою призначається Президентом України.

Всеукраїнський референдум за народною ініціативою може проводитися не більше одного разу на рік.

Стаття 80

Всеукраїнський референдум вважається таким, що відбувся, за умови участі в голосуванні більшості громадян України, які мають право голосу.

Рішення на всеукраїнському референдумі ухвалюються більшістю голосів громадян України, які взяли участь у голосуванні.

Закон, прийнятий всеукраїнським референдумом, після офіційного оголошення результатів всеукраїнського референдуму невідкладно підписується та офіційно опубліковується Президентом України.

Закон, прийнятий всеукраїнським референдумом, набуває чинності через десять днів після дня його офіційного опублікування, якщо інше не передбачено самим законом, але не раніше дня його офіційного опублікування.

Рішення, ухвалене на всеукраїнському референдумі, є обов'язковим.

Порядок проведення всеукраїнського референдуму встановлюється законом.

Стаття 81

За народною ініціативою на вимогу не менш як півтора мільйона громадян України, які мають право голосу, до Національних Зборів України вноситься законопроект про внесення змін до Конституції України або про нову редакцію Конституції України.

За народною ініціативою на вимогу не менш як ста тисяч громадян України, які мають право голосу, до Національних Зборів України вноситься законопроект з питань, віднесених до сфери регулювання законом.

Порядок здійснення народної ініціативи встановлюється законом.

Стаття 82

Місцеві референдуми проводяться у громадах відповідно до Конституції України та закону для вирішення питань місцевого значення.

Мехі адміністративно-територіальних одиниць можуть бути змінені з урахуванням рішень місцевих референдумів. Місцевий референдум вважається таким, що відбувся, за умови участі у голосуванні більшості громадян України, які мають право голосу і належать до відповідної громади.

Рішення на місцевому референдумі ухвалюються більшістю голосів громадян України, які взяли участь у голосуванні.

Порядок проведення місцевого референдуму встановлюється законом.

Стаття 83

Громадяни України, які мають право голосу і належать до відповідної громади, мають право ініціювати в порядку, передбаченому законом, розгляд на місцевому референдумі або органами місцевого самоврядування будь-якого питання, віднесеного до компетенції місцевого самоврядування громади.

Стаття 84

В умовах воєнного або надзвичайного стану народне волевиявлення не здійснюється.

Розділ IV**НАЦІОНАЛЬНІ ЗБОРИ УКРАЇНИ****Стаття 85**

Національні Збори України — Парламент України є єдиним органом законодавчої влади.

Стаття 86

Національні Збори України складаються з двох палат — Палати депутатів і Сенату.

Загальний склад Палати депутатів — триста народних депутатів, які обираються строком на чотири роки.

До загального складу Сенату входять по три сенатори, які обираються строком на шість років в Автономній Республіці Крим, кожній області, місті Києві, в містах, що за статусом прирівняні до області. Кожні два роки відбувається оновлення третини складу обраних сенаторів — обираються по одному сенатору, обраному в Автономній Республіці Крим, кожній області, місті Києві, у містах, прирівняних за статусом до області. До загального складу Сенату входять також сенатори, якими довічно стають після закінчення повноважень Президенти України за їх згодою, крім тих, яких було усунено з поста в порядку імпічменту.

Стаття 87

Народним депутатом може бути обраний громадянин України, який має право голосу.

Сенатором може бути обраний громадянин України, який на день виборів має право голосу і якому виповнилося тридцять п'ять років.

Народні депутати і сенатори обираються на прямих виборах громадянами України, які мають право голосу, на основі загального і рівного виборчого права шляхом таємного голосування.

Не може бути обраний народним депутатом чи сенатором громадянин, який має судимість за вчинення злочину, якщо ця судимість не погашена і не знята в установленому законом порядку.

Стаття 88

Чергові вибори народних депутатів, сенаторів проводяться не пізніше ніж за дев'яносто днів до завершення строку, на який їх було обрано.

Позачергові вибори народних депутатів проводяться протягом шістдесяти днів з дня опублікування указу Президента України про розпуск Палати депутатів.

У разі дострокового припинення повноважень сенатора вибори сенатора проводяться протягом шістдесяти днів з дня дострокового припинення повноважень відповідного сенатора.

Порядок проведення виборів народних депутатів та сенаторів встановлюється законом.

Стаття 89

Народний депутат, сенатор набуває повноважень з моменту складення ним на засіданні відповідної палати Національних Зборів України присяги такого змісту:

“Присягаю на вірність Україні. Зобов'язуюсь усіма своїми діями боронити суверенітет України, дбати про благо Вітчизни і добробут Українського народу. Присягаю додержуватися Конституції України та законів, діяти в інтересах усіх співвітчизників”.

Народні депутати, обрані до нового складу Палати депутатів, складають присягу на її спеціальному засіданні перед відкриттям першої сесії Палати депутатів.

Хрешатик 9 вересня 2009

Відмова скласти присягу має наслідком втрату мандата народного депутата чи сенатора.

Стаття 90

Народний депутат, сенатор здійснює свої повноваження на постійній основі.

Народний депутат не може мати іншого представницького мандата, обіймати посаду судді, іншу державну посаду (крім посади Прем'єр-міністра України, Віце-прем'єр-міністра України, міністра), бути на військовій, дипломатичній чи іншій державній службі, займатися іншою оплачуваною або підприємницькою діяльністю, входити до складу керівного органу чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку.

Сенатор не може мати іншого представницького мандата, обіймати посаду судді, іншу державну посаду, бути на військовій, дипломатичній чи іншій державній службі, займатися іншою оплачуваною або підприємницькою діяльністю, входити до складу керівного органу чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку.

Вимоги щодо несумісності мандата народного депутата, сенатора з іншими видами діяльності встановлюються законом.

Стаття 91

Народний депутат, сенатор не несе юридичної відповідальності за голосування або висловлювання у палатах Національних Зборів України, за винятком відповідальності за образи чи наклепи.

Народний депутат без згоди Палати депутатів, сенатор без згоди Сенату не може бути затриманий чи заарештований.

Стаття 92

Повноваження народного депутата, сенатора визначаються Конституцією України та законом.

Стаття 93

Повноваження народних депутатів припиняються одночасно з припиненням повноважень, розпуском Палати депутатів.

Повноваження сенатора припиняються в день завершення строку, на який його обрано.

Повноваження народного депутата, сенатора припиняються достроково в разі:

- 1) відмови від мандата за його заявою;
- 2) набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо нього;
- 3) визнання його судом недієздатним або безвісно відсутнім;
- 4) припинення його громадянства;
- 5) порушення вимог щодо несумісності мандата народного депутата, сенатора, встановлених Конституцією України та законом;
- 6) смерті.

У випадках, передбачених пунктами 1, 2, 3, 4, 6 частини третьої цієї статті, ухвалюється Центральною виборчою комісією України на підставі встановлення нею порушення вимог щодо несумісності мандата народного депутата, сенатора.

Рішення про припинення повноважень народного депутата, сенатора у випадку, передбаченому пунктом 5 частини третьої цієї статті, ухвалюється Центральною виборчою комісією України на підставі встановлення нею порушення вимог щодо несумісності мандата народного депутата, сенатора.

Стаття 94

Національні Збори України є постійно діючим органом і працюють сесійно.

Палата депутатів збирається на першу сесію у вівторок третього тижня після дня офіційного оголошення результатів виборів народних депутатів. Одночасно з Палатою депутатів на сесію збирається Сенат.

Чергові сесії палат Національних Зборів України починаються першого вівторка лютого і першого вівторка вересня кожного року.

Позачергові сесії кожної з палат Національних Зборів України із зазначенням порядку денного скликаються відповідно Головою Палати депутатів, Головою Сенату на вимогу не менш як третини від загального складу відповідної палати Національних Зборів України або на вимогу Президента України.

У разі оголошення указу Президента України про введення воєнного чи надзвичайного стану в Україні або в окремих її місцевостях, про загальну або часткову мобілізацію, про оголошення окремих місцевостей зонами надзвичайної екологічної ситуації Сенат збирається на засідання у дводенний строк без скликання.

У разі закінчення строку, на який обрано народних депутатів, сенаторів під час дії воєнного чи надзвичайного стану в Україні, повноваження Палати депутатів, сенаторів продовжуються до дня набуття повноважень народними депутатами, сенаторами, обраними після скасування воєнного чи надзвичайного стану.

У разі закінчення строку, на який обрано сенатора, під час дії воєнного чи надзвичайного стану на території відповідної місцевості його повноваження продовжуються до дня набуття повноважень сенатором, обраним після скасування воєнного чи надзвичайного стану.

Порядок діяльності палат Національних Зборів України визначається Конституцією України та регламентами палат Національних Зборів України.



Стаття 95

Засідання палат Національних Зборів України проводяться відкрито, закриті засідання проводяться за рішенням відповідної палати, ухваленим не менш як двома третинами від її загального складу.

Спільні засідання палат Національних Зборів України скликає та веде Голова Палати депутатів, у разі його відсутності — Голова Сенату.

Спільні засідання палат Національних Зборів України проводяться за Регламентом Палати депутатів.

Засідання палат Національних Зборів України проводяться за умови участі в засіданнях не менше половини від загального складу відповідної палати.

Рішення палат Національних Зборів України ухвалюються шляхом голосування народних депутатів, senatorів на засіданнях відповідно Палати депутатів, Сенату.

Народні депутати, senatorи на засіданнях палат Національних Зборів України голосують особисто.

Стаття 96

Національні Збори України на спільних засіданнях палат:

- заслуховують щорічні та позачергові послання Президента України до Національних Зборів України про внутрішнє і зовнішнє становище України;
- заслуховують виступи вищих посадових осіб іноземних держав, керівників міжнародних організацій;
- заслуховують щорічні та позачергові доповіді Уповноваженого Національних Зборів України з прав людини про стан дотримання та захисту прав людини в Україні.

На урочистому спільному засіданні палат Національних Зборів України новообраний Президент України складає присягу Українському народу.

Стаття 97

Палата депутатів:

- приймає закони;
- ухвалює рішення про затвердження персонального складу Кабінету Міністрів України та Програми діяльності Кабінету Міністрів України відповідно до статті 128 Конституції України;
- розглядає питання про відповідальність Кабінету Міністрів України, ухвалює рішення про недовіру Кабінету Міністрів України відповідно до статті 99 Конституції України;
- ухвалює рішення про відставку Прем'єр-міністра України відповідно до статті 129 Конституції України; за поданням Прем'єр-міністра України ухвалює рішення про відставку інших членів Кабінету Міністрів України;
- здійснює контроль за діяльністю Кабінету Міністрів України відповідно до Конституції України;
- затверджує Державний бюджет України, вносить зміни до нього;
- здійснює контроль за виконанням Державного бюджету України, ухвалює рішення щодо звіту Кабінету Міністрів України про виконання Державного бюджету України;
- затверджує законом рішення про надання Україною позик і економічної допомоги іноземним державам та міжнародним організаціям;
- затверджує законом рішення про одержання Україною від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій позик, не передбачених Державним бюджетом України, здійснює контроль за їх використанням;
- призначає на посади та звільняє з посад половину складу Рахункової палати, в тому числі Голову Рахункової палати;
- призначає на посаду та звільняє з посади Уповноваженого Національних Зборів України з прав людини, утворює його територіальні представництва;
- ухвалює законом рішення про встановлення і зміну меж адміністративно-територіальних одиниць, утворення і ліквідації областей, районів;
- прирівнює законом міста за статусом до області або району;
- відносить законом населені пункти до категорії міст;
- ухвалює законом рішення про найменування і перейменування населених пунктів, районів, областей;
- затверджує законом перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, щорічні програми приватизації об'єктів права державної власності;
- визначає законом правові засади вилучення об'єктів приватної власності;
- оголошує законом амністію;
- затверджує кошторис Палати депутатів;
- затверджує структуру апарату Палати депутатів, призначає на посаду та звільняє з посади керівника апарату Палати депутатів.

Палата депутатів здійснює інші повноваження, передбачені Конституцією України.

Стаття 98

Народні депутати, які становлять не менш як одну десяту від загального складу Палати депутатів, мають право звернутися на її засіданні із запитом до Кабінету Міністрів України з питань виконання Програми його діяльності.

Прем'єр-міністр України або за його дорученням інший член Кабінету Міністрів України зобов'язаний у визначений законом строк дати обґрунтовану відповідь на запит народних депутатів, яка обговорюється на засіданні Палати депутатів.

Народний депутат має право на одержання інформації, пов'язаної з його депутатською діяльністю, за його зверненням до органів Національних Зборів України, до Кабінету Міністрів України.

Стаття 99

Палата депутатів за письмовою пропозицією народних депутатів, які становлять не менш як одну третину від загального складу Палати депутатів, розглядає питання про відповідальність Кабінету Міністрів України. Розгляд Палатою депутатів питання про відповідальність Кабінету Міністрів України проводиться не раніше ніж через три дні після внесення такої пропозиції.

За результатами розгляду питання про відповідальність Кабінету Міністрів України Палата депутатів може ухвалити більшістю від її загального складу рішення про недовіру Кабінету Міністрів України.

Питання про відповідальність Кабінету Міністрів України не може розглядатися Палатою депутатів на позачерговій сесії, або більше одного разу протягом однієї чергової сесії, або протягом останньої сесії Палати депутатів поточного скликання.

Стаття 100

Сенат:

- схвалює закони, прийняті Палатою депутатів;
- призначає всеукраїнський референдум відповідно до статті 78 Конституції України;
- призначає вибори Президента України у строки, встановлені статтею 114 Конституції України;
- призначає вибори депутатів рад громад, районних, обласних рад, голів громад, депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим відповідно до Конституції України та законів;
- достроково припиняє за поданням Президента України повноваження Верховної Ради Автономної Республіки Крим за наявності висновку Конституційного Суду України про порушення нею Конституції України, рад громад, районних, обласних рад, голів громад з підстав, визначених Конституцією України та законом;
- затверджує за поданням Президента України загальну структуру, чисельність Збройних Сил України, Служби безпеки України, інших створених відповідно до закону військових формувань;
- затверджує укази Президента України про введення воєнного чи надзвичайного стану в Україні або в окремих її місцевостях, про загальну або часткову мобілізацію, про оголошення окремих місцевостей зонами надзвичайної екологічної ситуації;
- затверджує укази Президента України про надання військової допомоги іноземним державам, про направлення підрозділів Збройних Сил України, інших військових формувань до іноземної держави чи про допуск підрозділів збройних сил іноземних держав на територію України;
- за поданням Президента України оголошує стан війни і укладає мир;
- призначає на посади та звільняє з посад Голову та інших членів Центральної виборчої комісії України за поданням Президента України;
- надає згоду на призначення на посади Президентом України Генерального прокурора України, а також Голови Служби безпеки України, Голови Національного бюро розслідувань України, керівників інших державних органів, які здійснюють досудове слідство, Голови Служби зовнішньої розвідки України;
- призначає на посади та звільняє з посад за поданням Президента України Голову Національного банку України, Голову та державних уповноважених Антимонопольного комітету України, керівників та членів інших органів державного регулювання;
- призначає на посади та звільняє з посад половину складу Рахункової палати;
- призначає на посади та звільняє з посад половину складу Ради Національного банку України;
- призначає на посади та звільняє з посад половину складу Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення;
- призначає на посаду та звільняє з посади за поданням Президента України Голову Національного комітету державної служби України;
- затверджує кошторис Сенату;
- затверджує структуру апарату Сенату, призначає на посаду та звільняє з посади керівника апарату Сенату.

Сенат здійснює інші повноваження, передбачені Конституцією України.

Стаття 101

Кожна палата Національних Зборів України обирає зі свого складу Голову палати, його заступника та звільняє їх із цих посад.

Голова палати організовує підготовку питань до розгляду на засіданнях палати, підписує акти, прийняті палатою, координує діяльність її органів, представляє палату у зносинах з іншими державними органами, парламентами іноземних держав, контролює роботу апарату палати.

Голова палати здійснює повноваження, передбачені Конституцією України, у порядку, встановленому регламентом відповідної палати.

Стаття 102

Кожна палата Національних Зборів України для підготовки і попереднього розгляду питань, віднесених до її повноважень, обирає зі свого складу комітети і тимчасові спеціальні комісії відповідної палати.

Палата депутатів для проведення розслідування з питань, що віднесені до її повноважень і становлять суспільний інтерес, утворює тимчасові слідчі комісії, якщо рішення про це ухвалено не менш як третиною від її за-

ПРОЕКТ

гального складу. Висновки і пропозиції тимчасових слідчих комісій не є вирішальними для досудового слідства і суду.

Організація і порядок діяльності комітетів, тимчасових спеціальних комісій Палати депутатів і Сенату, тимчасових слідчих комісій Палати депутатів встановлюються законом.

Стаття 103

Повноваження Палати депутатів припиняються в день відкриття першого засідання новообраної Палати депутатів.

Повноваження Палати депутатів припиняються достроково з дня видання указу Президента України про її розпуск.

Палата депутатів може бути розпущена Президентом України.

Для ухвалення рішення про розпуск Палати депутатів Президент України оголошує консультації з головами обох палат Національних Зборів України, Прем'єр-міністром України та головами фракцій у Палаті депутатів.

Палата депутатів не може бути розпущена під час дії воєнного чи надзвичайного стану в Україні.

Палата депутатів, обрана на позачергових виборах, не може бути розпущена також протягом одного року від дня її обрання, а також в останні шість місяців строку, на який обрано Президента України, крім випадку, передбаченого частиною п'ятою статті 128 Конституції України.

Стаття 104

Палата депутатів приймає закони, постанови більшістю від загального складу Палати, крім випадків, передбачених Конституцією України.

Сенат схвалює закони, приймає постанови більшістю від загального складу Сенату, крім випадків, передбачених Конституцією України.

Стаття 105

Закони мають вищу юридичну силу стосовно підзаконних нормативно-правових актів і регулюють найважливіші суспільні відносини.

Виключно законами визначаються права і обов'язки громадян, гарантії цих прав; діяння, які є правопорушеннями, та відповідальність за них; правовий режим власності та засади цивільно-правової відповідальності; організація і порядок здійснення державної влади і місцевого самоврядування.

Стаття 106

Право законодавчої ініціативи в Національних Зборах України належить народним депутатам, senatorам, Кабінету Міністрів України, Президентові України, не менш як ста тисячам громадян України, які мають право голосу.

Законопроекти, внесені за народною ініціативою на вимогу не менш як ста тисяч громадян України, які мають право голосу, а також законопроекти, що визначені Президентом України як невідкладні, розглядаються Палатою депутатів позачергово.

Стаття 107

Законопроекти вносяться для розгляду до Палати депутатів.

Розгляд законопроекту Палатою депутатів передбачає прийняття його основних положень постатейно і прийняття закону в цілому.

Закон, прийнятий Палатою депутатів, протягом п'яти днів передається Головою Палати депутатів до Сенату.

Сенат після отримання закону протягом п'ятнадцяти днів сесії схвалює закон або відхиляє його. Якщо Сенат протягом встановленого строку не ухвалить рішення, закон вважається схваленим Сенатом.

Якщо Сенат прийняв постанову про відхилення закону, Палата депутатів може повторно прийняти закон більшістю від загального складу.

Стаття 108

Закон, схвалений Сенатом або прийнятий повторно Палатою депутатів, Голова Палати депутатів невідкладно підписує і направляє Президентові України.

Президент України протягом п'ятнадцяти днів після отримання закону підписує закон або застосовує щодо нього право вето, повертаючи закон зі своїми пропозиціями до Палати депутатів для нового розгляду.

Якщо Президент України протягом встановленого строку не повернув закон до Палати депутатів, закон має бути підписаний Президентом України.

Якщо повернений Президентом України закон невідкладно офіційно опубліковується.

Закон набуває чинності через десять днів після його офіційного опублікування, якщо інше не передбачено самим законом, але не раніше дня його офіційного опублікування.

Стаття 109

Державний бюджет України затверджується законом на період із 1 січня по 31 грудня кожного року, а за особливих обставин — на інший період.

Виключно законом про Державний бюджет України визначаються видатки держави на загальносуспільні потреби, їх розмір і цільове спрямування.

Кабінет Міністрів України подає до Палати депутатів проект закону про Державний бюджет України на наступний рік та доповідь про хід виконання Державного бюджету України поточного року не пізніше 15 вересня кожного року.

У разі якщо Палату депутатів розпущено, проект закону про Державний бюджет України подається Кабінетом Міністрів України до Сенату, який приймає закон про Державний бюджет України не менш як двома третинами від загального складу. У такому разі закон про Державний бюджет України невідкладно підписує Голова Сенату і направляє на підпис Президентові України.

Парламентський контроль за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використанням здійснює Рахункова палата.

Стаття 110

Забезпечення стабільності гривні є основною функцією центрального банку держави — Національного банку України.

Емісія гривні здійснюється виключно Національним банком України.

Визначення засад грошово-кредитної політики та контроль за її проведенням здійснює Рада Національного банку України.

Стаття 111

Парламентський контроль за додержанням прав і свобод людини і громадянина здійснює Уповноважений Національних Зборів України з прав людини.

Уповноважений Національних Зборів України з прав людини без згоди Палати депутатів не може бути затриманий чи заарештований до набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо нього.

Розділ V

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ

Стаття 112

Президент України — Глава держави. Президент України представляє державу і забезпечує її правонаступництво. Президент України є гарантом забезпечення суверенітету, територіальної цілісності і безпеки держави, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина.

Президент України сприяє взаємодії державних органів, органів місцевого самоврядування.

Стаття 113

Президент України обирається на прямих виборах громадянами України, які мають право голосу, на основі загального і рівного виборчого права шляхом таємного голосування строком на п'ять років.

Президентом України може бути обраний громадянин України, який на день виборів має право голосу і досяг тридцяти п'яти років, проживає в Україні протягом десяти останніх перед днем виборів років та володіє державною мовою.

Президентом України не може бути обраний громадянин, який має судимість за вчинення злочину, якщо ця судимість не погашена і не знята в установленому законом порядку.

Одна й та сама особа не може бути Президентом України більше ніж два строки підряд.

Стаття 114

Чергові вибори Президента України проводяться не пізніше ніж за дев'яносто днів до завершення строку, на який обрано Президента України.

Позачергові вибори Президента України проводяться протягом шістдесяти днів після дострокового припинення повноважень Президента України.

Порядок проведення виборів Президента України встановлюється законом.

Стаття 115

Новообраний Президент України вступає на пост не пізніше ніж через тридцять днів після офіційного оголошення результатів виборів, з моменту складення на урочистому спільному засіданні палат Національних Зборів України такої присяги Українському народу:

“Я, волею Українського народу обраний Президентом України, урочисто присягаю на вірність Україні. Зобов'язуюсь усіма своїми справами боронити суверенітет України, дбати про благо Вітчизни і добробут Українського народу, обстоювати права і свободи громадян, додержуватися Конституції України та законів, виконувати свої обов'язки в інтересах усіх співвітчизників, підносити авторитет України у світі”.

Президент України, обраний на позачергових виборах, вступає на пост у п'ятиденний строк після офіційного оголошення результатів виборів, з моменту складення присяги.

Стаття 116

Президент України не може мати іншого представницького мандата, обіймати іншу державну посаду, а також посаду в об'єднаннях громадян, бути на військовій, дипломатичній чи іншій державній службі, займатися іншою оплачуваною або підприємницькою діяльністю, входити до складу керівного органу чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку.

Стаття 117

Президенту України гарантується недоторканність на час перебування на посту.



Звання Президента України зберігається за ним довічно, якщо тільки Президент України не був усунений з поста в порядку імпічменту.

Чесť і гідність Президента України охороняються законом.

Стаття 118

Президент України:

1) здійснює керівництво у сферах зовнішньополітичної діяльності, оборони і безпеки держави;

2) ухвалює рішення про визнання іноземних держав; укладає міжнародні договори України, уповноважує на укладення міжнародних договорів від імені України;

3) призначає та звільняє глав дипломатичних представництв України; приймає вірчі та відкличні грамоти акредитованих при ньому дипломатичних представників;

4) є Верховним Головнокомандувачем Збройних Сил України; призначає на посади та звільняє з посад вище командування Збройних Сил України, інших військових формувань;

5) ухвалює рішення про введення воєнного чи надзвичайного стану в Україні або в окремих її місцевостях, про загальну або часткову мобілізацію, про оголошення окремих місцевостей зонами надзвичайної екологічної ситуації, про надання військової допомоги іноземним державам, про направлення підрозділів Збройних Сил України, інших військових формувань до іноземної держави чи про допуск підрозділів збройних сил іноземних держав на територію України — з наступним затвердженням відповідних указів Сенатом; ухвалює рішення у разі збройної агресії проти України про використання Збройних Сил України та інших утворених відповідно до закону військових формувань;

6) призначає всеукраїнський референдум відповідно до статей 78, 79 Конституції України;

7) призначає вибори народних депутатів, сенаторів у строки, передбачені статтею 88 Конституції України;

8) ухвалює рішення про розпуск Палати депутатів відповідно до статті 103, розпускає Палату депутатів відповідно до статті 128 Конституції України;

9) звертається з посланнями до Українського народу та із щорічними і позачерговими посланнями до Національних Зборів України про внутрішнє і зовнішнє становище України;

10) скасовує акти Кабінету Міністрів України з питань зовнішньополітичної діяльності, оборони і безпеки держави після консультацій з Прем'єр-міністром України;

11) утворює суди в установленому законом порядку та визначає судові округи;

12) призначає на посади та згодою Сенату та звільняє з посад Генерального прокурора України, а також Голову Служби безпеки України, Голову Національного бюро розслідувань України, керівників інших державних органів, які здійснюють досудове слідство, Голову Служби зовнішньої розвідки України;

13) призначає та звільняє половину складу Ради Національного банку України;

14) призначає на посади та звільняє з посад половину складу Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення;

15) надає державним закладам у сферах освіти, науки, культури статус національних, призначає на посади та звільняє з посад керівників таких національних закладів;

16) ухвалює рішення про прийняття до громадянства України та про припинення громадянства України, про надання притулку в Україні;

17) присвоює вищі військові звання, вищі дипломатичні ранги, вищі ранги державних службовців та інші вищі спеціальні звання і класні чини;

18) нагороджує державними нагородами;

19) здійснює помилування;

20) підписує закони та офіційно їх опубліковує;

21) має право вето щодо законів (крім законів, прийнятих на всеукраїнському референдумі) з наступним поверненням їх на новий розгляд Національних Зборів України;

22) утворює у межах коштів, передбачених у Державному бюджеті України, для здійснення своїх повноважень консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи і служби.

Президент України здійснює інші повноваження, передбачені Конституцією України.

Президент України не може делегувати свої повноваження іншим державним органам або посадовим особам.

Стаття 119

Президент України на основі Конституції України та законів видає укази і розпорядження, які є обов'язковими до виконання.

Стаття 120

Рада національної безпеки України є координаційним органом з питань зовнішньополітичної діяльності, оборони і безпеки держави.

Рада національної безпеки України координує і контролює діяльність органів виконавчої влади у сферах зовнішньополітичної діяльності, оборони і безпеки держави.

Головою Ради національної безпеки України є Президент України.

До складу Ради національної безпеки України входять за посадою Прем'єр-міністр України, Міністр закордонних справ України, Міністр оборони України, Міністр внутрішніх справ України, Міністр юстиції України, Голова Служби безпеки України, Голова Служби зовнішньої розвідки України, а також інші посадові особи, визначені Президентом України.

У засіданнях Ради національної безпеки України можуть брати участь голови палат Національних Зборів України.

Рішення Ради національної безпеки України вводяться в дію указами Президента України.

Порядок реалізації повноважень Ради національної безпеки України визначається законом.

Стаття 121

Президент України здійснює свої повноваження до вступу на пост новообраного Президента України.

Повноваження Президента України припиняються достроково в разі:

1) складення ним своїх повноважень;

2) неможливості здійснювати свої повноваження за станом здоров'я;

3) усунення з поста в порядку імпічменту;

4) смерті.

Стаття 122

Президент України складає свої повноваження з моменту проголошення ним особисто відповідної заяви на засіданні Сенату.

Стаття 123

Рішення про дострокове припинення повноважень Президента України у зв'язку з неможливістю здійснення ним своїх повноважень за станом здоров'я ухвалюється Сенатом більшістю від його загального складу.

Неможливість здійснення Президентом України своїх повноважень за станом здоров'я встановлюється Верховним Судом України за зверненням Палати депутатів і на підставі висновку державної медичної комісії, створюваної відповідно до закону.

Стаття 124

Президент України може бути усунений з поста в порядку імпічменту у разі вчинення ним умисного злочину.

Розгляд питання про усунення Президента України з поста в порядку імпічменту ініціюється більшістю від загального складу Палати депутатів.

Для проведення розслідування Палата депутатів створює спеціальну тимчасову слідчу комісію, до складу якої включаються спеціальний прокурор і спеціальні слідчі.

Висновки і пропозиції спеціальної тимчасової слідчої комісії розглядаються на засіданні Палати депутатів у двомисячний строк від дня створення спеціальної тимчасової слідчої комісії.

За наявності підстав Палата депутатів не менш як двома третинами від загального складу ухвалює рішення про звинувачення Президента України.

Рішення про усунення Президента України з поста в порядку імпічменту ухвалюється Сенатом у місячний строк від дня ухвалення рішення про звинувачення Президента України з поста в порядку імпічменту.

Рішення про усунення Президента України з поста в порядку імпічменту ухвалюється Сенатом не менш як двома третинами від його загального складу.

Стаття 125

У разі дострокового припинення повноважень Президента України відповідно до статей 121 — 124 Конституції України на період до вступу на пост новообраного Президента України виконання повноважень Президента України, крім передбачених пунктами 2, 3, 7-10, 13, 14, 17 частини першої статті 118 та розділом X Конституції України, покладається на Голову Сенату.

Розділ VI

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Стаття 126

Кабінет Міністрів України — Уряд України є вищим органом у системі органів виконавчої влади.

Кабінет Міністрів України забезпечує та є відповідальним за здійснення внутрішньої і зовнішньої політики держави на виконання Конституції України та законів, указів Президента України.

Стаття 127

До складу Кабінету Міністрів України входять Прем'єр-міністр України, Віце-прем'єр-міністр України, міністри. Прем'єр-міністр України керує роботою Кабінету Міністрів України, спрямовує її на виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України, затвердженої Палатою депутатів, підписує акти Кабінету Міністрів України.

Міністр забезпечує виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України, формування та реалізацію державної політики у відповідній сфері.

Стаття 128

Для сформування персонального складу Кабінету Міністрів України Президент України доручає кандидату на посаду Прем'єр-міністра України, уповноваженому політичною партією, яка за підсумками виборів до Палати депутатів отримала найбільшу кількість депутатських мандатів, сформувати та внести у двадцятиденний строк на розгляд Палати депутатів пропозиції щодо персонального складу Кабінету Міністрів України, разом із Програмою діяльності Кабінету Міністрів України.

Палата депутатів протягом десяти днів після внесення пропозицій щодо персонального складу Кабінету Міністрів України та Програми діяльності Кабінету Міністрів України

ухвалює рішення про затвердження персонального складу Кабінету Міністрів України та Програми діяльності Кабінету Міністрів України.

Якщо в установленний строк Палата депутатів не затвердила персональний склад Кабінету Міністрів України і Програму діяльності Кабінету Міністрів України, Президент України протягом трьох днів доручає сформувати та внести у двадцятиденний строк на розгляд Палати депутатів пропозиції щодо персонального складу Кабінету Міністрів України разом із Програмою діяльності Кабінету Міністрів України кандидатові на посаду Прем'єр-міністра України, уповноваженому політичною партією, яка за підсумками виборів до Палати депутатів отримала другу за чисельністю кількість депутатських мандатів.

У разі якщо протягом десяти днів після внесення відповідно до частини третьої цієї статті пропозицій Палата депутатів не затвердила персональний склад Кабінету Міністрів України і Програму діяльності Кабінету Міністрів України, Президент України визначає кандидата на посаду Прем'єр-міністра України, якому доручає у тридцятиденний строк внести до Палати депутатів пропозиції щодо персонального складу Кабінету Міністрів України та Програму діяльності Кабінету Міністрів України.

У разі якщо у десятиденний строк після внесення відповідно до частини четвертої цієї статті пропозицій Палати депутатів не затвердила персональний склад Кабінету Міністрів України і Програму діяльності Кабінету Міністрів України, Президент України розпускає Палату депутатів і призначає позачергові вибори народних депутатів.

Стаття 129

Кабінет Міністрів України заявляє про відставку перед новообраною Палатою депутатів на її першому засіданні.

Ухвалення Палатою депутатів рішення про недовіру Кабінету Міністрів України має наслідком відставку Кабінету Міністрів України.

Прем'єр-міністр України має право заявити Палаті депутатів про свою відставку. У такому випадку рішення щодо відставки Прем'єр-міністра України ухвалюється Палатою депутатів.

Ухвалення Палатою депутатів рішення про відставку Прем'єр-міністра України має наслідком відставку всього складу Кабінету Міністрів України.

Віце-прем'єр-міністр України, міністр має право заявити Прем'єр-міністру України про свою відставку.

У разі відставки Кабінету Міністрів України формування нового складу Кабінету Міністрів України здійснюється у порядку та строки, визначені статтею 128 Конституції України.

Кабінет Міністрів України у разі його відставки здійснює повноваження до ухвалення Палатою депутатів рішення про затвердження персонального складу Кабінету Міністрів України.

Стаття 130

Прем'єр-міністр України, Віце-прем'єр-міністр України, міністр не може бути сенатором, обіймати посаду судді, іншу державну посаду, а також займатися іншою оплачуваною або підприємницькою діяльністю, входити до складу керівного органу чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку.

Стаття 131

Кабінет Міністрів України:

1) утворює, реорганізовує та ліквідує відповідно до закону міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, діючи в межах коштів, передбачених на утримання органів виконавчої влади;

2) призначає на посади та звільняє з посад за поданням Прем'єр-міністра України керівників центральних органів виконавчої влади, які не є членами Кабінету Міністрів України;

3) скасовує акти міністерств, інших центральних органів виконавчої влади;

4) здійснює інші повноваження, визначені Конституцією України та законами.

Стаття 132

Кабінет Міністрів України ухвалює рішення на засіданнях більшістю від персонального складу шляхом голосування.

Кабінет Міністрів України в межах повноважень видає постанови і розпорядження, які є обов'язковими до виконання.

Нормативно-правові акти міністерств, інших центральних органів виконавчої влади підлягають державній реєстрації в порядку, встановленому законом.

Стаття 133

Організація, повноваження і порядок діяльності Кабінету Міністрів України, міністерств, інших органів виконавчої влади визначаються Конституцією України та законами.

Розділ VII

СУДИ І ПРАВОСУДДЯ

Стаття 134

Правосуддя в Україні здійснюється виключно судами. Делегування функцій правосуддя, привласнення цієї функції іншими органами або посадовими особами не допускаються.

Створення надзвичайних або особливих судів забороняється.

Народ бере участь у здійсненні правосуддя через виборних мирових суддів, а також присяжних.

Хрешатик 9 вересня 2009

Стаття 135

Судові рішення ухвалюються іменем України та є обов'язковими до виконання на всій території України.

Юрисдикція судів поширюється на всі правовідносини, що виникають в Україні. Суди не можуть ухвалювати рішення на виконання повноважень інших органів чи посадових осіб, крім випадків, визначених законом.

З метою захисту прав і свобод у сфері приватно-правових відносин можуть утворюватися третейські суди та інші органи добровільного врегулювання спорів.

Стаття 136

Система судів загальної юрисдикції в Україні будується за принципами спеціалізації, територіальності та інстанційності.

Верховний Суд України є вищою судовою інстанцією, що забезпечує однакове застосування норм права усіма судами загальної юрисдикції.

Судами касаційної інстанції в системі судів загальної юрисдикції є вищі спеціалізовані суди.

Відповідно до закону діють апеляційні та місцеві суди.

Суд не може виконувати функції різних інстанцій в одній справі.

Засади, порядок утворення судів і визначення судових округів встановлюються законом.

У громадах у визначених законом випадках та порядку правосуддя здійснюється виборними мировими суддями. Вимоги до мирового судді, порядок його обрання, звільнення, умови діяльності встановлюються законом.

Стаття 137

Судочинство провадиться одноособово суддею, колеєю суддів чи судом присяжних.

Основними засадами судочинства є:

1) верховенство права;

2) законність;

3) рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом;

4) змагальність сторін та право надавати суду докази і доводити їх обґрунтованість;

5) гласність і публічність судового процесу;

6) розумні строки розгляду справ;

7) забезпечення права на апеляційний перегляд судового рішення, а також на касаційне оскарження судового рішення, крім установлених законом випадків;

8) обов'язковість судових рішень.

В окремих юрисдикціях законом можуть бути визначені додаткові засади судочинства.

Стаття 138

Судді при здійсненні правосуддя є незалежними.

Вплив на суддів у будь-який спосіб забороняється.

Незалежність суддів гарантується Конституцією України та законами.

Держава забезпечує фінансування та належні умови для функціонування судів. Видатки на утримання судів у Державному бюджеті України визначаються окремо для кожного суду.

За неповагу до суду винні особи притягаються до юридичної відповідальності.

Стаття 139

Суддям гарантується недоторканність — суддя не може бути без згоди Сенату затриманий чи заарештований.

Суддя суду загальної юрисдикції може бути притягнений до дисциплінарної відповідальності.

Держава забезпечує особисту безпеку суддів та членів їх сімей.

Стаття 140

Судді мають право на суддівське самоврядування, що здійснюється відповідно до закону.

Захист професійних інтересів суддів здійснюється у встановленому законом порядку.

Стаття 141

Суддя призначається безстроково.

На посаду судді може бути призначений за результатами конкурсу громадянин України, не молодший двадцяти семи років, який має вищу юридичну освіту, володіє державною мовою, пройшов підготовку для роботи суддею у закладі спеціальної підготовки суддів та склав кваліфікаційний іспит.

Додаткові вимоги до окремих категорій суддів щодо стажу та їх фахового рівня встановлюються законом.

Судді не можуть належати до політичних партій, професійних спілок, брати участь у будь-якій політичній діяльності, мати представницький мандат, обіймати будь-яку іншу державну посаду, а також займатися іншою оплачуваною або підприємницькою діяльністю, входити до складу керівного органу чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку.

Стаття 142

Суддів Верховного Суду України та суддів вищих спеціалізованих судів призначає на посади і звільняє з посад Сенат за поданням Вищої ради юстиції України, суддів інших судів призначає на посади та звільняє з посад Президент України за поданням Вищої ради юстиції України в порядку, встановленому законом.

Голови судів та їх заступники обираються на посади зі складу суддів відповідного суду та звільняються з посад зборами суддів цього суду шляхом таємного голосування.

**Стаття 143**

Суддя звільняється з посади в разі:

- 1) неможливості виконувати свої повноваження за станом здоров'я;
- 2) порушення суддею вимог щодо несумісності;
- 3) порушення суддею присяги;
- 4) набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо нього;
- 5) припинення його громадянства;
- 6) подання суддею заяви про відставку або про звільнення з посади за власним бажанням.

Повноваження судді припиняються в разі:

- 1) досягнення суддею шістдесяти п'яти років;
- 2) смерті судді, набрання законної сили судовим рішенням про визнання його безвісно відсутнім або оголошення померлим.

Повноваження судді можуть бути зупинені Вищою радою юстиції України в разі обвинувачення його у вчиненні злочину або для усунення порушення вимог щодо несутимості.

Стаття 144

Вища рада юстиції України:

- 1) вносить подання про призначення на посади суддів;
 - 2) вносить подання про звільнення з посад суддів у випадках, передбачених частиною першою статті 143 Конституції України;
 - 3) припиняє повноваження суддів у випадках, передбачених частиною другою статті 143 Конституції України;
 - 4) приймає рішення про зупинення повноважень суддів у випадках, передбачених частиною третьою статті 143 Конституції України;
 - 5) приймає рішення про притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності.
- Вища рада юстиції України складається з шістнадцяти членів. З'їзд суддів України призначає вісім членів Вищої ради юстиції України, Президент України та Сенат призначають по чотири члени Вищої ради юстиції України.

Члени Вищої ради юстиції України здійснюють свої повноваження на постійній основі і не можуть обіймати посади судді, прокурора чи займатися адвокатською практикою.

Питання, що належать до повноважень Вищої ради юстиції України, розглядаються на її пленарних засіданнях, засіданнях Кваліфікаційної комісії суддів та Дисциплінарної комісії суддів, що створюються у Вищій раді юстиції України з числа її членів.

У пленарних засіданнях Вищої ради юстиції України, засіданнях Кваліфікаційної комісії суддів та Дисциплінарної комісії суддів можуть брати участь Голова Верховного Суду України, Міністр юстиції України, Генеральний прокурор України.

Організація і порядок діяльності Вищої ради юстиції України визначаються законом.

Стаття 145

Підтримання державного обвинувачення в суді покладается на прокуратуру України.

Прокуратура України також здійснює:

- 1) представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених законом;
- 2) нагляд за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство;
- 3) нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах та при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян.

Прокуратуру України очолює Генеральний прокурор України, який призначається на посаду Президентом України за згодою Сенату.

Генеральний прокурор України звільняється з посади Президентом України з підстав, визначених законом.

Організація і порядок діяльності прокуратури України визначаються законом.

Розділ VIII**КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ****Стаття 146**

Конституційний Суд України є єдиним органом конституційної юрисдикції в Україні.

Організація і порядок діяльності Конституційного Суду України, процедура розгляду ним справ визначаються Конституцією України та законом.

Стаття 147

Конституційний Суд України складається з вісімнадцяти суддів Конституційного Суду України.

Суддя Конституційного Суду України призначається на посаду за поданням Президента України рішенням Сенату, що ухвалюється не менш як двома третинами від його загального складу, строком на дев'ять років без права бути призначеним повторно.

Суддею Конституційного Суду України може бути громадянин України, якому на день призначення виповнилося сорок років і який має вищу юридичну освіту і стаж практичної, наукової або педагогічної роботи у галузі права не менш як п'ятнадцять років та володіє державною мовою.

Голова Конституційного Суду України та його заступник обираються пленумом Конституційного Суду України із складу суддів Конституційного Суду України шляхом та-

ємного голосування строком на три роки без права бути обраним повторно.

Стаття 148

Суддя Конституційного Суду України набуває повноважень з дня складення ним присяги на пленумі Конституційного Суду України. Суддя Конституційного Суду України має припинити членство у політичній партії, іншому об'єднанні громадян перед складенням присяги.

Суддя Конституційного Суду України складає таку присягу:

“Урочисто присягаю чесно і сумлінно виконувати повноваження судді Конституційного Суду України, здійснювати правову охорону Конституції України, забезпечувати її верховенство, поважати і захищати права і свободи людини і громадянина, приймати рішення незалежно і неупереджено”.

Стаття 149

Судді Конституційного Суду України при виконанні своїх повноважень є незалежними і підкоряються лише Конституції України. На суддів Конституційного Суду України поширюються гарантії незалежності та недоторканності, вимоги щодо несумісності та підстави звільнення з посади, припинення повноважень, передбачені статтями 138, 139, 141 і 143 Конституції України.

Суддя Конституційного Суду України звільняється з посади Сенатом за поданням Президента України в разі закінчення строку, на який його було призначено, та з підстав, визначених частиною першою статті 143 Конституції України. Рішення про звільнення з посади судді Конституційного Суду України з підстав, визначених пунктами 2, 3 частини першої статті 143 Конституції України, ухвалюється Сенатом не менш як двома третинами від його загального складу.

У випадках, передбачених частиною другою статті 143 Конституції України, повноваження судді Конституційного Суду України припиняються з дня, наступного за днем настання відповідних обставин.

Стаття 150

Конституційний Суд України за поданням Президента України, Кабінету Міністрів України, не менш як тридцяти народних депутатів або десяти сенаторів, Верховного Суду України приймає рішення про:

- 1) офіційне тлумачення Конституції України;
- 2) відповідність Конституції України (конституційність) законів України та актів палат Національних Зборів України; актів Президента України; актів Кабінету Міністрів України.

Конституційний Суд України за конституційною скаргою особи ухвалює рішення щодо відповідності Конституції України (конституційності) закону, на основі якого судом загальної юрисдикції ухвалено остаточне рішення, що стосується конституційних прав і свобод цієї особи, якщо вона вважає, що закон, який було застосовано при вирішенні цієї справи, суперечить Конституції України.

Стаття 151

Закони, інші акти визнаються Конституційним Судом України неконституційними повністю чи в окремій частині, якщо вони не відповідають Конституції України або якщо була порушена встановлена Конституцією України процедура їх розгляду, прийняття або набуття ними чинності.

Закони, інші акти або їх окремі положення, що визнані неконституційними, втрачають чинність з дня офіційного оприлюднення рішень Конституційного Суду України про їх неконституційність.

Стаття 152

Конституційний Суд України за поданням Президента України, Кабінету Міністрів України, Палати депутатів чи Сенату дає висновки про відповідність Конституції України (конституційність) міжнародних договорів, що вносяться до Національних Зборів України для надання згоди на їх обов'язковість.

Конституційний Суд України за поданням Президента України, Палати депутатів чи Сенату дає висновки про відповідність Конституції України (конституційність) питань, які пропонуються для винесення на всеукраїнський референдум.

Конституційний Суд України за поданням Сенату дає висновок щодо додержання встановленої статтею 124 Конституції України процедури розслідування і розгляду справи про усунення Президента України з поста в порядку імпичменту.

Конституційний Суд України за поданням Президента України дає висновок щодо порушень Конституції України Верховною Радою Автономної Республіки Крим.

Стаття 153

Питання, що належать до повноважень Конституційного Суду України, розглядаються пленумом Конституційного Суду України і на засіданнях його палат. Обидві палати Конституційного Суду України утворюються пленумом Конституційного Суду України у складі дев'яти суддів Конституційного Суду України кожна.

На засіданнях палат Конституційного Суду України розглядаються конституційні скарги осіб.

Стаття 154

Рішення та висновки Конституційного Суду України є обов'язковими, остаточними і не можуть бути оскаржені.

Розділ IX**МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ****ТА ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ВЛАДИ****Стаття 155**

Місцеве самоврядування є правом і спроможністю жителів громад здійснювати в інтересах місцевого населення регулювання і управління суспільними справами місцевого значення в межах, визначених Конституцією України і законами.

Громадою є адміністративно-територіальна одиниця, зазначена в абзаці другому частини третьої статті 3 Конституції України, та сукупність громадян України, які проживають на її території.

До складу громади не можуть входити інші громади.

Місцеве самоврядування здійснюється в межах адміністративно-територіальних одиниць.

Місцеве самоврядування здійснюється жителями громад як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування – власні представницькі органи місцевого самоврядування, голів громад, представницькі органи місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси громад, та їх виконавчі органи.

Стаття 156

Представницьким органом місцевого самоврядування громади є рада громади.

Депутати ради громади обираються строком на чотири роки жителями громади, які мають право голосу, на прямих виборах на основі загального і рівного виборчого права шляхом таємного голосування. Депутатом ради громади може бути обраний житель цієї громади, який має право голосу.

Голова громади головує на засіданнях ради громади, очолює виконавчий орган ради громади, який формується за його поданням радою громади.

Голова громади обирається на строк повноважень ради громади жителями громади, які мають право голосу, на прямих виборах на основі загального і рівного виборчого права шляхом таємного голосування. Головою громади може бути обраний житель цієї громади, який має право голосу.

Порядок формування і повноваження рад громад та їх виконавчих органів, статус голів громад, депутатів рад громад визначаються Конституцією України та законами.

Стаття 157

Громади безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування відповідно до закону затверджують статут громади, управляють майном, що є в комунальній власності; затверджують програми соціально-економічного та культурного розвитку і контролюють їх виконання; затверджують місцеві бюджети і контролюють їх виконання; встановлюють місцеві податки, збори, обов'язкові платежі; забезпечують проведення місцевих референдумів та реалізацію їх результатів; утворюють, реорганізують та ліквідовують комунальні підприємства, організації та установи, а також здійснюють контроль за їх діяльністю; вирішують у межах закону інші питання, які не вилучені зі сфери їх компетенції і вирішення яких не покладено на інший орган.

Громади безпосередньо або через утворені ними ради можуть ухвалювати в межах своєї компетенції для більш ефективної реалізації спільні рішення.

Рада громади міста вирішує питання організації управління районами у місті.

Рада громади має право в порядку, передбаченому законом, передавати за договором окремі свої повноваження іншим радам.

Стаття 158

Матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування є нерухоме і рухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що перебувають у комунальній власності.

Громади можуть об'єднувати на договірних засадах об'єкти комунальної власності, а також кошти бюджетів для виконання спільних проектів або для спільного фінансування, утримання підприємств, організацій і установ, що є в комунальній власності, створювати для цього відповідні органи і служби.

Держава бере участь у формуванні доходів бюджетів місцевого самоврядування, фінансово підтримує місцеве самоврядування. Витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень державних органів, компенсуються державою.

Стаття 159

Органами місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси громад, є районні, обласні ради, їх виконавчі комітети.

Депутати районної, обласної ради обираються строком на чотири роки на прямих виборах жителями громад, які мають право голосу, в межах відповідно району, області на основі загального і рівного виборчого права шляхом таємного голосування.

Депутатом районної, обласної ради може бути обраний житель громади в межах відповідно району, області, який має право голосу.

Районна, обласна рада затверджує відповідно районний, обласний бюджет, районні, обласні програми соціально-економічного та культурного розвитку, раціонального природокористування, охорони довкілля та контролює їх виконання; здійснює відповідно до закону управління об'єк-

тами спільної власності громад; вирішує відповідно до закону питання щодо використання природних ресурсів місцевого значення; ухвалює рішення про організацію територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення та інших територій, що підлягають особливій охороні; вирішує питання розвитку закладів освіти, культури, охорони здоров'я; ухвалює рішення щодо забезпечення охорони правопорядку та громадської безпеки; ініціює введення надзвичайного стану та встановлення зон надзвичайної екологічної ситуації у відповідних місцевостях; вирішує інші питання, віднесені законами до її повноважень.

Районна, обласна рада також здійснює повноваження, передані їй за договором радою громади в порядку, передбаченому законом.

Районна, обласна рада обирає зі свого складу голову відповідної ради, формує виконавчий комітет ради, який очолює призначений радою голова виконавчого комітету.

Порядок формування і повноваження районних, обласних рад та їх виконавчих комітетів визначаються Конституцією України та законами.

Стаття 160

Органи місцевого самоврядування мають право взаємодіяти при здійсненні повноважень, створювати на добровільних засадах для виконання спільних завдань об'єднання органів місцевого самоврядування, статус яких визначається законом.

Органи місцевого самоврядування мають право на умовах, передбачених законом, здійснювати транскордонне співробітництво з органами місцевого самоврядування інших держав.

Стаття 161

Органам місцевого самоврядування можуть бути делеговані відповідно до закону окремі повноваження органів виконавчої влади. Держава фінансує здійснення цих делегованих повноважень у повному обсязі за рахунок коштів Державного бюджету України або шляхом віднесення до місцевого бюджету у встановленому законом порядку окремих загальнодержавних податків, зборів, обов'язкових платежів, передає з цією метою органам місцевого самоврядування об'єкти державної власності.

Органи місцевого самоврядування з питань здійснення ними делегованих повноважень органів виконавчої влади підконтрольні в межах, визначених законом, відповідним органам виконавчої влади.

Стаття 162

Органи місцевого самоврядування приймають акти, які є обов'язковими до виконання в межах відповідних адміністративно-територіальних одиниць.

Для актів органів місцевого самоврядування з мотивів їх невідповідності Конституції України, законам зупиняється главою державної адміністрації з одночасним зверненням до суду.

Стаття 163

До відання Автономної Республіки Крим належить:

- 1) проведення виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, затвердження складу виборчої комісії Автономної Республіки Крим;
- 2) управління об'єктами державної власності, спільної власності громад у межах, визначених законом;
- 3) розроблення, затвердження та виконання бюджету Автономної Республіки Крим на основі єдиної податкової і бюджетної політики України;
- 4) розроблення, затвердження та виконання програм Автономної Республіки Крим з питань соціально-економічного та культурного розвитку, раціонального природокористування, охорони довкілля – відповідно до державних програм;
- 5) визнання статусу місцевостей як курортів; установа-лення зон санітарної охорони курортів;
- 6) участь у забезпеченні прав громадян, національної злагоди, сприяння охороні правопорядку та громадської безпеки;
- 7) забезпечення функціонування і розвитку державної та національних мов і культур в Автономній Республіці Крим; охорона і використання пам'яток історії;
- 8) участь у розробленні та реалізації державних програм повернення депортованих народів;
- 9) ініціювання введення надзвичайного стану та встановлення зон надзвичайної екологічної ситуації в Автономній Республіці Крим або в окремих її місцевостях.

До відання Автономної Республіки Крим законами можуть бути віднесені інші питання.

Автономна Республіка Крим має Конституцію Автономної Республіки Крим, яка приймається Верховною Радою Автономної Республіки Крим та затверджується законом.

Стаття 164

Представницьким органом Автономної Республіки Крим є Верховна Рада Автономної Республіки Крим.

Верховна Рада Автономної Республіки Крим у межах своїх повноважень приймає рішення та постанови, що є обов'язковими до виконання в Автономній Республіці Крим.

Депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим обираються строком на чотири роки на прямих виборах жителями громад у межах Автономної Республіки Крим, які мають право голосу, на основі загального і рівного виборчого права шляхом таємного голосування. Депутатом Верховної Ради Автономної Республіки Крим може бути обраний житель відповідної громади в межах Автономної Республіки Крим, який має право голосу.



Верховна Рада Автономної Республіки Крим і Рада міністрів Автономної Республіки Крим в межах повноважень здійснюють регулювання за питань:

- 1) сільського господарства і лісів;
- 2) меліорації і кар'єрів;
- 3) громадських робіт, ремесел та промислів; благоустрою;
- 4) містобудування і житлового господарства;
- 5) транспорту загального користування, автошляхів, водопроводів;
- 6) музеїв, бібліотек, театрів, інших закладів культури, історико-культурних заповідників;
- 7) туризму, готельної справи, ярмарків;
- 8) мисливства, рибальства;
- 9) санітарної і лікувальної служб;
- 10) інших питань, передбачених законами.

Урядом Автономної Республіки Крим є Рада міністрів Автономної Республіки Крим. Голова Ради Міністрів Автономної Республіки Крим призначається на посаду та звільняється з посади Верховною Радою Автономної Республіки Крим.

Порядок формування і діяльності, повноваження Верховної Ради Автономної Республіки Крим і Ради міністрів Автономної Республіки Крим визначаються Конституцією України та законами, а також рішеннями Верховної Ради Автономної Республіки Крим з питань, віднесених до її повноважень.

Стаття 165

Акти Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Ради міністрів Автономної Республіки Крим приймаються відповідно до Конституції України, законів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України та на їх виконання.

Дія актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Ради міністрів Автономної Республіки Крим з мотивів невідповідності Конституції України, законам зупиняється главою державної адміністрації в Автономній Республіці Крим з одночасним зверненням до суду.

Стаття 166

В Автономній Республіці Крим, областях, місті Києві, містах, що прирівняні за статусом до області, діють глави державних адміністрацій, які призначаються на посаду і звільняються з посади Президентом України.

Глава державної адміністрації в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці:

- 1) здійснює контроль за додержанням Конституції України, законів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України територіальними підрозділами міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами;
- 2) забезпечує взаємодію територіальних підрозділів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування;
- 3) здійснює інші повноваження, визначені Конституцією України та законами.

Глава державної адміністрації в Автономній Республіці Крим здійснює повноваження, передбачені частиною другою цієї статті, також стосовно Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Ради міністрів Автономної Республіки Крим та їх актів.

Глави державних адміністрацій для забезпечення здійснення своїх повноважень можуть утворювати представництва в районах та містах.

Порядок діяльності глав державних адміністрацій визначається Конституцією України та законами.

Розділ X

ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

Стаття 167

Законопроект про внесення змін до Конституції України або про нову редакцію Конституції України може бути поданий до Національних Зборів України спільним поданням народних депутатів та сенаторів, які становлять не менш як третину від загального складу кожної палати, або за народною ініціативою на вимогу не менш як півтора мільйона громадян України, які мають право голосу.

Стаття 168

Законопроект про внесення змін до Конституції України або про нову редакцію Конституції України розглядається Палатою депутатів і попередньо приймається не менш як двома третинами від її загального складу.

У разі прийняття постанови і в цілому не менш як двома третинами від загального складу Палати депутатів законопроект передається до Сенату.

У разі схвалення законопроекту протягом дев'яноста днів Сенатом не менш як двома третинами від його загального складу Президент України ухвалює рішення про призначення всеукраїнського референдуму з прийняття відповідного конституційного закону. Такий референдум може бути проведений не раніше ніж через дев'яносто днів і не пізніше ніж через рік після схвалення законопроекту Сенатом.

Стаття 169

Конституційний закон протягом трьох днів після прийняття у порядку, визначеному статтею 168 Конституції України, підписує та офіційно опубліковує Президент України.

Конституційний закон набуває чинності через п'ятнадцять днів після його офіційного опублікування, якщо інше не передбачено самим законом, але не раніше дня його офіційного опублікування.

Стаття 170

Конституція України не може бути змінена, якщо зміни передбачають скасування чи обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина.

Розділ XI

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 171

28 червня є державним святом — Днем Конституції України.

Розділ XII

ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Закони та інші нормативно-правові акти, прийняті до набуття чинності цією редакцією Конституції України (далі — ця Конституція), є чинними у частині, що не суперечить цій Конституції.

2. Верховна Рада України, обрана у 2007 році, з дня набуття чинності цією Конституцією здійснює повноваження Палати депутатів та Сенату.

Перші вибори народних депутатів та сенаторів проводяться не пізніше як у шестимісячний строк від дня набуття чинності цією Конституцією.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини з дня набуття чинності цією Конституцією продовжує свої повноваження та набуває статусу Уповноваженого Національних Зборів України з прав людини з дня відкриття першої сесії Палати депутатів, обраної на перших виборах народних депутатів, та здійснює повноваження до закінчення строку, на який його було призначено, або до припинення його повноважень чи звільнення.

3. Під час перших виборів сенаторів в Автономній Республіці Крим, областях, місті Києві утворюються по три територіальні одномандатні виборчі округи з приблизно однаковою кількістю виборців.

Між обраними від Автономної Республіки Крим, областей, міста Києва сенаторів проводиться жеребкування, за результатами якого визначається черговість їх ротації.

4. Президент України з дня набуття чинності цією Конституцією здійснює повноваження, визначені цією Конституцією.

Чергові вибори Президента України проводяться 17 січня 2010 року.

5. Кабінет Міністрів України складає повноваження перед Палатою депутатів, обраною на перших виборах народних депутатів.

Новий персональний склад Кабінету Міністрів України формується відповідно до цієї Конституції.

6. Судді Конституційного Суду України продовжують здійснювати свої повноваження до звільнення з посад, припинення повноважень відповідно до цієї Конституції.

Конституційний Суд України з дня набуття чинності цією Конституцією продовжує здійснювати повноваження з вирішення питань про відповідність Конституції України (конституційності) правових актів Верховної Ради України, прийнятих до набуття чинності цією Конституцією.

7. Вищий цивільний суд України, Вищий кримінальний суд України утворюються протягом шести місяців від дня набуття чинності цією Конституцією.

8. Судді судів загальної юрисдикції, призначені на посаду професійного судді вперше до набуття чинності цією Конституцією, продовжують здійснювати свої повноваження до закінчення строку, на який їх призначено. Дальше їх призначення безстроково на посади суддів здійснюється відповідно до цієї Конституції, до них не застосовуються вимоги, встановлені частиною другою статті 141 цієї Конституції щодо проходження підготовки для роботи на посаді судді у закладі спеціальної підготовки суддів та складення кваліфікаційного іспиту.

9. Глави державних адміністрацій в Автономній Республіці Крим, областях, місті Києві призначаються на посади згідно з цією Конституцією.

10. Протягом п'яти років після набуття чинності цією Конституцією не можуть бути ліквідовані Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська області.

Селища з дня набуття чинності цією Конституцією є містечками.

Протягом десяти років від дня набуття чинності цією Конституцією для позначення відповідних громад, місця

проживання, місця перебування осіб, адрес можуть використовуватися як поняття "містечко", так і поняття "селище".

11. Сільські, селищні, міські ради та сільські, селищні, міські голови, районні та обласні ради, Верховна Рада Автономної Республіки Крим після набуття чинності цією Конституцією здійснюють визначені нею повноваження до обрання депутатів сільських, містечкових, міських, районних, обласних рад та голів громад, депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим на виборах, які проводяться у дев'ятимісячний строк від дня набуття чинності цією Конституцією.

Утворення виконавчих комітетів районних, обласних, Київської та Севастопольської міських рад та ліквідація місцевих державних адміністрацій здійснюється новообраними районними, обласними, Київською та Севастопольською міськими радами.

Районні та обласні, Київська та Севастопольська міські, районні в містах Києві та Севастополі державні адміністрації здійснюють свої повноваження до утворення виконавчих комітетів відповідними районними, обласними, Київською та Севастопольською міськими радами.

У день утворення виконавчих комітетів районних, обласних, Київської та Севастопольської міських рад глави відповідних районних, обласних, Київської та Севастопольської міських, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій складають свої повноваження перед Президентом України та звільняються ним із посад.

Постійний Представник Президента України в Автономній Республіці Крим складає свої повноваження перед Президентом України в день призначення на посаду глави державної адміністрації в Автономній Республіці Крим.

Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим ліквідується главою адміністрації в Автономній Республіці Крим.

12. Прокуратура України продовжує здійснювати нагляд за додержанням прав і свобод людини і громадянина, додержанням законів із цих питань до призначення на посади глав державних адміністрацій, а також функцію попереднього слідства — до сформування системи досудового слідства, але не довше ніж один рік.

13. Вища рада юстиції продовжує здійснювати повноваження до сформування складу Вищої ради юстиції України відповідно до цієї Конституції, але не довше дев'яти місяців.

14. Використання існуючих військових баз на території України для тимчасового перебування іноземних військових формувань можливо на умовах оренди в порядку, визначеному міжнародними договорами України, ратифікованими Верховною Радою України".

II. Цей Закон, затверджений всеукраїнським референдумом, набуває чинності з дня оголошення результатів всеукраїнського референдуму і підлягає невідкладному офіційному опублікуванню за підписом Президента України.

Голова Верховної Ради України

Повідомлення про результати проведення конкурсу

3 вересня 2009 р. відбувся конкурс на право оренди державного майна Інституту цукрових буряків УААН. По нежилому приміщенню площею 37,8 кв. м переможцем визнано ЗАТ "Західний торгово-промисловий дім", по нежилому приміщенню площею 94,17 кв. м переможцем визнано ТОВ "Аврора".

PROMOOCEAN

та

ЖУРНАЛ
ТОП 10

LYVE
kyiv
concert
concept



BRAZZAVILLE

12 вересня о 20:00

XLIB Club, вул.Фрунзе 12

Інформаційний партнер:

хрещатик
Київська муніципальна газета

Ліцензійний партнер
94.2

Текстна підтримка
RITMO

Принцип
DRAFT

Інтернет-партнер
Music.Open.Ua

Спеціальна атмосфера від
XLIB club

Засновник — **Київська міська Рада**
В. о. головного редактора **Денис ЖАРКИХ**
Зав. відділом «Органи влади та політика» — **В'ячеслав Чечило**

Газета заснована 7 вересня 1990 року.
Перереєстрована в Міністерстві Інформації України 10 січня 1999 року.
Свідоцтво серії КВ №3620

хрещатик

виходить у вівторок, середу, четвер та п'ятницю

Редакція листується з читачами тільки на сторінках газети. Газета публікує також ті матеріали, в яких думки авторів не збігаються з позицією редакції. При передруку посилання на "Хрещатик" обов'язкове. Рукописи не рецензуються і не повертаються. Матеріали зі знаком **Д** та під рубрикою "Конфлікт" друкуються на правах реклами. Набір, верстка та кольороподіл: комп'ютерний центр газети "Хрещатик". Друк: ВАТ "Видавництво "Київська правда"

Загальний наклад 131855
Замовлення 1696